

POSTANOWIENIE

Dnia 26 maja 2026 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Andrzej Stępka

w sprawie X. Y. i X.1 Y.1

po rozpoznaniu na posiedzeniu w dniu 26 maja 2026 r.

wniosku Sądu Rejonowego dla Krakowa – Śródmieścia w Krakowie

o przekazanie sprawy do rozpoznania innemu równorzędnemu sądowi

w trybie art. 37 k.p.k. (sygn. akt II Kp 1809/25/S),

na podstawie art. 37 k.p.k.

p o s t a n o w i ł

**przekazać sprawę do rozpoznania Sądowi Rejonowemu
Katowice – Wschód w Katowicach.**

UZASADNIENIE

Niniejsza sprawa dotyczy zażalenia X. Y. i X.1 Y.1 na postanowienie Prokuratora Prokuratury Rejonowej Kraków Śródmieście Wschód w Krakowie z dnia 20 października 2025 roku o odmowie wszczęcia śledztwa w sprawie przekraczania w okresie od nieustalonego dnia marca 2025 r. do 21 sierpnia 2025 r. w K. swoich uprawnień i niedopełnienia obowiązków przez sędzię Sądu Okręgowego w Krakowie, w toku postępowania penitencjarnego, poprzez brak bezstronności, nieuwzględnienie wniosku o wyłączenie sędziego, o przerwę w wykonaniu kary pozbawienia wolności oraz poprzez wydanie listu gończego za niestającym po przerwie w Zakładzie Karnym skazanym X. Y., które to działania

naruszyły interes prywatny X. Y. oraz jego żony X.1 Y.1, tj. o przestępstwo z art. 231 § 1 k.k.

Wnioskujący Sąd podkreślił, że skarżącym w sprawie jest X. Y., wykonujący w przeszłości zawód adwokata w okręgu sądu właściwego do rozpoznania sprawy, przy czym skarżący jest „byłym mężem sędzi orzekającej w okręgu tut. Sądu, z którą pozostaje w głębokim konflikcie okołorozwodowym, do którego poza sprawą właściwą zaliczyć należy również liczne postępowania cywilne (m.in. o naruszenie dóbr osobistych) i karne. Na kanwie spraw toczących się pomiędzy skarżącym i jego byłą małżonką inicjowane i prowadzone są kolejne postępowania zarówno cywilne jak i karne, w tym przeciwko sędziom oraz przeciwko Skarbowi Państwa, reprezentowanemu przez Prezesa Sądu Apelacyjnego w Krakowie oraz Prezesa Sądu Okręgowego w Krakowie”. W ocenie Sądu Rejonowego, z tych względów dobro wymiaru sprawiedliwości przemawia za przekazaniem sprawy do rozpoznania innemu sądowi równorzędnemu spoza apelacji krakowskiej.

Sąd Najwyższy zważył co następuje.

Wniosek Sądu Rejonowego zasługiwał na uwzględnienie.

Należy oczywiście podkreślić, że instytucja z art. 37 k.p.k. ma charakter wyjątkowy, zaś odstępianie od zasady rozpoznania sprawy przez sąd miejscowo właściwy może nastąpić tylko w razie zaistnienia sytuacji jednoznacznie świadczącej o tym, iż pozostawienie sprawy w gestii tego sądu sprzeciwiałoby się dobru wymiaru sprawiedliwości. Przekazanie sprawy w omawianym trybie może nastąpić tylko wtedy, gdy w sposób realny występują okoliczności, które mogą stwarzać uzasadnione przekonanie o braku warunków do obiektywnego i bezstronnego rozpoznania sprawy w danym sądzie. Za takie okoliczności należy uznać sytuacje, które mogłyby wywierać wpływ na swobodę orzekania lub stwarzać nawet mylne przekonanie, podjęte jednak w oparciu o racjonalne przesłanki, że w sądzie właściwym miejscowo nie ma wystarczających warunków do rozpoznania sprawy w sposób w pełni obiektywny (*por. postanowienia Sądu Najwyższego: z dnia 13 listopada 2008 r., IV KO 130/08, OSNKW – R 2008, poz. 2280; z dnia 29 sierpnia 2012 r., V KO 48/12, Lex Nr 1220979*).

Właśnie tego rodzaju sytuacja zaistniała w niniejszej sprawie w sposób oczywisty, zaś okoliczności faktyczne wskazane przez wnioskujący Sąd

przemawiają za jej przekazaniem do rozpoznania innemu sądowi równorzędnemu. Występujący w sprawie kontekst sytuacyjny powoduje, że z uwagi na dobro wymiaru sprawiedliwości jest rzeczą niepożądaną, aby w przedmiotowej sprawie orzekali sędziowie wnioskującego Sądu. Trafnie wskazał Sąd Rejonowy, iż rozpoznanie sprawy przez tutejszy Sąd mogłoby budzić uzasadnione wątpliwości co do bezstronności tego Sądu w aspekcie zewnętrznym i braku postrzegania go jako takiego w odbiorze społecznym. Zaistniała w sprawie sytuacja z racji swego charakteru mogłaby nie tylko wpływać na swobodę orzekania sędziów właściwego Sądu, ale także rodzić w społecznym odbiorze racjonalne – w tych warunkach – przekonanie o niezdolności Sądu do rozstrzygnięcia sprawy w sposób wolny od wszelkiego rodzaju nacisków. Te okoliczności faktyczne w istocie rzeczy mogłyby prowadzić w konsekwencji do ograniczenia w sposób obiektywny niezawisłości orzekania, co nie służy dobru wymiaru sprawiedliwości w rozumieniu w/w przepisu, chociaż wypada podkreślić, że Sąd Najwyższy nie ma wątpliwości, iż wnioskujący Sąd byłby w stanie rozpoznać przedmiotową sprawę całkowicie obiektywnie i w sposób niezawisły.

W rezultacie wystąpienia okoliczności opisanych w przedmiotowym wniosku, Sąd Najwyższy uznał, że w zaistniałej sytuacji, przekazanie sprawy winno nastąpić do sądu rejonowego na obszarze właściwości innego sądu okręgowego, niż właściwy dla Sądu Rejonowego dla Krakowa - Śródmieścia w Krakowie. Z tych względów uznając, że dobro wymiaru sprawiedliwości przemawia za przekazaniem sprawy do rozpoznania innemu sądowi równorzędnemu, Sąd Najwyższy przekazał ją do Sądu Rejonowego Katowice – Wschód w Katowicach.

[J.J.]

[r.g.]